

अजिरकोट गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ५

संख्या: १४

मिति: २०७८/०६/२४

भाग- २

अजिरकोट गाउँपालिका

नेपालको संविधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) बमोजिम अजिरकोट गाउँपालिकाले अजिरकोट गाउँपालिकाको बाँझो जग्गामा खेति कार्यक्रम कार्यविधि — २०७८ बनाई सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरेको छ ।

बाँझो जग्गामा खेति कार्यक्रम कार्यविधि — २०७८

प्रस्तावना : अजिरकोट गाउँपालिका अन्तर्गत खेति योग्य जमिनको उपयोग गरि बाँझो जमिन राख्ने प्रथालाई निरुत्साहित गरि समग्र गाउँपालिकाको आधारभूत बालि तथा फलफूलको उत्पादन बृद्धी गर्नको लागि कृषि ब्यवसाय प्रबर्धन ऐनले दिएको अधिकार प्रयोग गरि अजिरकोट गाउँपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागु गरेको छ

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१) कार्यक्रमको नाम : बाँझो जग्गा खेति कार्यक्रम

- १) यो कार्यविधि को नाम बाँझो जग्गा खेति कार्यक्रम कार्यविधि — २०७८ हुनेछ
- २) यो कार्यविधि तुरन्त लागु हुनेछ
- ३) यो कार्यविधि अजिरकोट गाउँपालिका भरि लागु हुनेछ

परिच्छेद २

परिभाषा

२) परिभाषा : विषय र प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

- १) "गाउँपालिका" भन्नाले अजिरकोट गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
- २) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले अजिरकोट गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ३) "शाखा प्रमुख" भन्नाले अजिरकोट गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयका सम्बन्धित शाखाको प्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ ।
- ४) "गाउँ कार्यपालिका" भन्नाले अजिरकोट गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद - ३

उद्देश्यहरु

३) उद्देश्यहरु:

- १) बाँझो जमिन राख्ने प्रथालाई निरुत्साहित गरि समग्र गाउँपालिकाको आधारभूत बालिको उत्पादन बृद्धी गर्न
- २) खाद्यसम्पन्नताको हकलाई सुनिश्चित गर्दै, कृषियोग्य जमिनको गैह्र कृषि क्षेत्रमा रुपान्तरणको वर्तमान परिस्थितिमा खेतीयोग्य जमिनको संरक्षण गर्न
- ३) अजिरकोट बासि कृषकहरुको सामाजिक, आर्थिक, व्यवसायिक हितलाई ध्यानमा राखी अव्यवस्थित रुपमा रहेको खेतीयोग्य बाँझो जग्गालाई उर्वर बनाउन

परिच्छेद- ४
कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया

४) बाँझो जग्गाको लागत राख्ने

- क) यस अजिरकोट गाउँपालिकाभित्रको बाँझो जमिनको विवरण उपलब्ध गराउन गाउँपालिका कृषि शाखाले ३० दिनको समयसिमा राखी कृषकहरुलाई सूचना प्रकासित गर्नेछ
- ख) सूचना प्रकाशित भएको दिनबाट आ व २०७८/७९ को बाँझो जग्गाको लागत राख्ने काम प्रारम्भ हुनेछ
- ग) बाँझो जग्गाको लागत राख्ने मुख्य काम अजिरकोट गाउँपालिकाको कृषि शाखाले गर्नेछ
- घ) लागत राख्ने काम अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचा मा राख्नु पर्नेछ
- ङ) नियम (क) बमोजिम सूचना प्रकासित भएपछि जग्गा धनि व अन्य हकवालाले वडा कार्यालयमा तोकिए अनुसारको कागजातसहित निवेदन दिनु पर्नेछ
- च) खेति योग्य जमिन हो होइन भन्ने बिसयमा विवाद उत्पन्न भएमा मालपोत कार्यालयमा रहेको दर्ता श्रेस्ता अनुसार अन्तिम निर्णय छनौट समितिले गर्नेछ
- छ) कृषि शाखाको प्राविधिकले अनुसूची-२ अनुसार प्राम्भिक अनुगमन गरि छनौट भएका निवेदक हरूले अनुसूची-३ अनुसार सम्झौता गरि खेति कार्य सुरु गर्नु पर्ने छ

५) अनुदान उपलब्ध गराउने आधारहरु

- क) तिन व तिन भन्दा बढी वर्ष खेति नगरी खाली भएको जमिनलाई मात्र अनुदान उपलब्ध गराइनेछ
- ख) तिन व तिन भन्दा बढी वर्ष खेति नगरी बाँझो रहेको जग्गामा यस कार्यविधि बमोजिमको सर्त र मापदण्ड अनुसार खेतीपाती गरेमा स्वयं जग्गा धनि वा हकवाला वा जो कोहि व्यक्तिले खेति पति लगाएमा अनुदान दाबी गर्न सक्ने छन्
- ग) माथिका सम्पूर्ण सर्त र मापदण्ड पुरा गरि प्राप्त भएका निवेदकहरुलाई अनुदान बाफत प्रति रोपनी रु ३०००/- (रु तिन हजार मात्र) का दरले वितरण गरिने छ
- घ) अनुदान उपलब्ध गराउदा कृषि प्राविधिक र वडा कार्यालयको अनुगमन प्रतिवेदन लाई आधार मानिनेछ
- ङ) अनुदान दाबी गर्न कम्तिमा ३ रोपनी बाँझो जग्गामा खेति गरिनु पर्दछ र बढीमा १० रोपनी सम्मको लागि अनुदान दाबी गर्न सकिने छ

परिच्छेद- ५
छनौट प्रक्रिया

६) छनौट प्रक्रिया :

- क) बाँझो जग्गा खेति कार्यक्रममा समावेश हुन चाहने कृषकले सर्बजैनिक सूचना प्रकासित भएपछि ३० दिन सम्म वडा कार्यालयमा निवेदन दिन सकिनेछ
- ख) निवेदन संकलन भैसके पछि कृषि शाखाको प्राविधिकले अनुसूची-२ अनुसार प्रारम्भिक अनुगमनको आधारमा छनौट समितिले प्राथमिकीकरण गर्नेछ ।

ग) रित पुर्वक पेश भएका आवेदनहरुलाई प्राविधिकको प्रारम्भिक अनुगमन पछि छनौट समितिले प्राथमिकीकरण गर्नेछ

घ) छनौट समिति : छनौट समिति देहाय बमोजिमको हुनेछ :

- क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - संयोजक
- ख) योजना शाखा प्रमुख - सदस्य
- ग) कृषि शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव
- घ) सम्बन्धित वडा प्राविधिक (कृषि) - सदस्य
- ङ) आर्थिक विकास संयोजक - सदस्य

ड) छनौट भएका आवेदनहरु स्वीकृतिका लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष कृषि विकास शाखा प्रमुखले पेश गर्नु पर्नेछ ।

च) नियम (ख) अनुसार अनुगमन गरिएको निवेदनबाट मापदण्ड पुगेका निवेदनहरु मात्र सम्झौताको लागि छनौट हुनेछन् र अनुसूची-३ अनुसार सम्झौता हुनेछन्

छ) सम्झौता भएका कृषकहरुलाई मात्र अन्तिम भुक्तानीको लागि सिफारिस गरिनेछ

७) नियम ६ बमोजिम छनौट भएका कृषकले सम्झौता गरि कम्तिमा ३ वर्ष देहाएको शर्तको आधीन मा रही कार्य गर्नुपर्नेछ

- कम्तिमा ३ वर्षको लागि खेति गर्नुपर्नेछ
- जग्गाको प्रयोग उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धी को लागि हुनु पर्नेछ
- करार सम्झौता अनुसार कार्य नगरेमा सम्झौता भंग हुनेछ

परिच्छेद- ६

भुक्तानी प्रक्रिया

द) भुक्तानी प्रक्रिया

१) अनुदान दावि गर्दा देहाय बमोजिम को कागजात पेश गर्नुपर्नेछ

- अनुदान उपलब्ध गराउनका लागि भुक्तानी पाउ निवेदन
- खेति गरेको जग्गाको फोटोको १ प्रति
- खेति गरेपछि वडा प्राविधिकको मातहतमा वडाको सिफारिस
- कार्यक्रममा समाबेस गराईएको अनुसूची-३ अनुसारको सम्झौता पत्र
- अनुसूची-४ अनुसार को स्वो घोसणा पत्र
- वडा स्तरीय अनुगमन प्रतिवेदन

९) अनुगमन:

१) संचालित कार्यक्रमको गाउँपालिका, वडा कार्यालय तथा कृषि विकास शाखा/पशु सेवा शाखाले अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्न सक्नेछ ।

१०) भुक्तानी दिन बाध्य नहुने :

१) सम्झौता बमोजिम कार्य सम्पन्न नगरेमा गाउँपालिकालेत्यस्ता अनुदानग्राहीलाई भुक्तानी दिन बाध्य हुने छैन ।

२) सम्झौता गरेको आर्थिक वर्ष भित्रमा कार्यसम्पन्न गरि भुक्तानी लिन नआएमा भुक्तानी गरिने छैन ।

परिच्छेद-७

बिबिध

११) बाधा अड्काउ फुकाउ : यस कार्यविधि कार्यन्वयनको सम्बन्धमा कुनै दुविधा भएमा छनौट समितिले बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।

१२) प्रचलित कानून बमोजिम हुने : यस कार्यविधिमा लेखिएका विषयमा यसै कार्यविधि बमोजिम र नलेखिएको विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

१३) संशोधन : यो कार्यविधि आवश्यकता अनुसार गाउँकार्यपालिकाले थपघट, हेरफेर वा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची - २

अजिरकोट गाउँपालिका, कृषि विकास शाखाको बाँझो जग्गाको मुल्यांकन मापदण्ड

कृषकको नाम:

ठेगाना:

सम्पर्क न.:

क्र. स.	मूल्यांकनको आधार	मुल्यांकन			प्रासांक
		८ अंक	१४ अंक	२० अंक	
१	क्षेत्र बिस्तारको प्रस्ताव	३-१० रोपनी	१०-२० रोपनी	२०-३० रोपनी	
२	खेति गर्न प्राविधिक ज्ञान, सिप र अनुभव	सामान्य तालिम प्राप्त गरेको	न्युइनतम् २ वर्ष को अनुभव	२ वर्ष भन्दा बढीको अनुभव	
३	बिउको श्रोत तथा उपलब्धता	मान्यता प्राप्त नभएको र स्थानीयस्तरमा उत्पादित	मान्यता प्राप्त नभएको तर निजि स्तरमा स्थापित नर्सरी	सरकारी फर्म व मान्यता प्राप्त श्रोत केन्द्र	
४	बाँझो जग्गाको संरक्षण तथा दिगोपन	पेश नगरेको	मध्यम स्तरको योजना पेश गरेको	उत्तम स्तरको योजना पेश गरेको	
५	भौगोलिक र वातावरणीय उपयुक्तता	सन्तोषजनक	मध्यम	उत्तम	
	जम्मा	४०	७०	१००	

द्रस्तव्य:

माथि उल्लेखित मापदण्डको आधारमा ५० वा शो भन्दामाथि अंक ल्याउने प्रस्तावहरूलाई मात्र छनौट गरिनेछ ।

पेश गर्ने:

प्रमाणित गर्ने :

(कृषि अधिकृत)

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

अनुसूची ३
सम्झौता पत्र

अजिरकोट गाउँपालिकाको आ. व. २०७८/७९ को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम "बाँझो जग्गामा खेति कार्यक्रम" संचालन गर्नका लागि मिति ..... मा गरिएको प्रस्ताव आब्हानको सूचना अनुसार यस कार्यालयको मिति २०७ / / को निर्णयले जम्मा लागत रु ..... मध्ये कार्यालय बाट अनुदान रु ..... हुनेगरी तपसिल अनुसारको शर्तहरूको आधीन मा रही यो सम्झौता गरिएको छ

क्र. स.	क्रियाकलाप	खेति योग्य बाँझो जमिन	कार्यालय बाट व्यहोर्ने लागत रकम	कैफियत

- १) यो सम्झौता पत्र अजिरकोट गाउँपालिका, कृषि शाखा (प्रथम पक्ष) र सम्बन्धित ..... (दोश्रो पक्ष) बीच बाँझो जग्गामा खेति कार्यक्रम संचालन गर्ने कार्यको लागि प्रयोग हुनेछ
- २) यो सम्झौता दुवै पक्षबाट हस्ताक्षर भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ
- ३) दोश्रो पक्षले सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिमका कार्यहरू सम्झौता भएको मितिले १५ दिन भित्र शुरु गर्नु पर्नेछ
- ४) प्रथम पक्षले दोश्रो पक्षलाई अनुदानग्राहीलाई कार्य सम्पन्न पश्चात अनुगमनका आधारमा सम्झौता बमोजिम अनुदान रकम उपलब्ध गराइनेछ
- ५) सम्झौता बमोजिमको कार्य पुरा भएपछि कार्यालय बाट व्यहोर्ने लागत रकम एकमुष्ट रुपमा प्रथम पक्षले दोश्रो पक्षलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ
- ६) अनुदान बापत रु..... (अक्षरुपि ..... मात्र) नियम अनुसार करकट्टी गरि प्रथम पक्षले दोश्रो पक्षलाई भुक्तानी दिनेछ
- ७) दोश्रो पक्षले कार्य गर्दा प्राविधिकको निर्देशानुसार कार्य गर्नुपर्नेछ
- ८) पहिलो पक्षले कार्यक्रमको नियमित अनुगमन गर्नेछ
- ९) दोश्रो पक्षले सम्झौता बमोजिम कार्य नगरेकोमा व अनुदान रकमको दुरुपयोग गरेको पाईएमा सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ
- १०) दोश्रो पक्षको बैंक खाता विवरण निम्न बमोजिम हुनेछ र यदि कार्यक्रम संचालन आबधिमा यी विवरणहरूमा कुनै परिवर्तन हुन गएको हक मा प्रथम पक्षलाई तत्काल जानकारी गराउनु पर्नेछ

बैंकको नाम तथा ठेगाना :	
बैंक खाताको नाम :	
बैंक खाता न.:	
बैंक खाताको किसिम:	
खाता संचालकको नाम :	
पद :	

प्रथम पक्षको तर्फबाट :
नाम :

दोस्रो पक्षको तर्फबाट:
नाम:

अनुसूची ४
स्वधोषणा पत्र

कृषि विकास शाखा, अजिरकोट गाँउपालिका द्वारा संचालन हुन गईरहेको बाँझो जग्गामा खेति कार्यक्रमका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रमको लागि म सँग गोरखा जिल्ला अजिरकोट गा.पा ..... टोल वडा नं ..... मा ..... रोपनी जग्गा ..... बर्ष देखि बाँझो रहेको स्वधोषणा गर्दछु ।

उपर्युक्त व्यहोरा ठीक, साँचो हो । गलत ठहरे कानुन बमोजिम सहुँला, बुजाउँला ।

सि.नं	आबेदकको नाम	नागरिकता नं	बाँझो जग्गाको कित्ता न.	सम्पर्क नं	हस्ताक्षर

नाम:

ठेगाना:

खेति गरिने बालि:

जग्गाको क्षेत्रफल:

हस्ताक्षर:

आज्ञाले,
नाम: भेषराज आचार्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत